

СТАНОВИЩЕ

на

Доц. Георги Константинов Гаров,
ръководител катедра „Хореография” при ЮЗУ „Неофит Рилски”

Дисертационен труд за присъждане
на образователна и научна степен „доктор”

Професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”,
докторска програма „Хореография”

Докторант: Айше Ибрахимова Реджеб, докторант към катедра „Изкуства”,
при Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”

Тема: **Танцовият фолклор в турската сватба от Южното Лудогорие –
история и съвременност.**

Научен ръководител: доц. д-р Мария Петрова Кърджиева

Становището е изготвено въз основа на представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита пред научното жури от катедра „Изкуства”, при Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”.

Айше Ибрахимова Реджеб е с дългогодишна практика, по отношение на ръководството на различни групи и състави за сценична интерпретация на турския фолклор от Южното Лудогорие, детска учителка и директор на детска градина, директор на Дирекция „Образование и Култура” в община Лозница.

Тъкмо тази богата биография и натрупан опит естествено води и до избора на темата за научно изследване „Танцовият фолклор в турската сватба от Южното Лудогорие – история и съвременност”. Тя е актуална и полезна по своя замисъл и практическа насоченост. Дисертацията представя характеристиките на сватбената обредност на турския етнос в България, трансформациите през годините и днешното ѝ състояние в глобалния свят, в който живеем. В този смисъл смятам, че е предназначена за доста голяма и разнородна аудитория, за специалисти в областта на етнологията, хореографията, музиката, за ръководители на състави за сценична интерпретация на фолклора и други.

Анализ на съдържанието на дисертацията:

Дисертационният труд на Айше Ибрахимова Реджеб е с обем 249 страници, от които 5 страници увод; 188 страници изложение, структурирано в три глави; 4 страници заключение; три приложения в рамките на 36 страници; използваната литература е в рамките на 12 страници, като предложените заглавия са 175. Трите глави са структурирани с отделни раздели и след всяка от тях са направени конкретни изводи и обобщения. Основният текст съдържа 3 таблици и 10 фигури.

В **увода** ясно са формулирани обектът и предметът на дисертацията, очертана е основната цел: „Да се изследва и оцени състоянието и възможностите за съхранение и развитие на турската сунитска сватба от Южното Лудогорие в хронологичен план като културно явление с конкретна значимост и устойчивост на семантично натоварените компоненти“ (с. 6). За реализирането на тази основна цел Реджеб си поставя конкретни и ясно очертани задачи: да проучи и анализира турската сватба от Южното Лудогорие в контекста на традицията и съвременността; да анализира трансформацията на сватбата през периода на социализма и Възродителния процес; да класифицира и опише съхранените танцови

образци от турския сватбен фолклор от Южното Лудогорие; да анализира ролята и мястото на сватбената обредност от Южното Лудогорие във фолклора на турската общност в България в репертоара на фолклорните колективи; да проучи възможностите за сценично интерпретиране и иновативност на турските сватбени танци; да проучи възможността за съхранение и популяризиране на турския сватбен фолклор в контекста на проекта „Живи човешки съкровища” на ЮНЕСКО.

Използвани са методи, които спомагат за достигането на научните резултати, а именно: емпирично изследване, анализ на събрания материал, теоретични обобщения.

В първа глава „Обредният цикъл на турската сватба от Южното Лудогорие – история и съвременност” докторантката представя картината на развитие на турската сватба в културно-исторически план. Предлага стройна система от термини и понятия, които са предпоставка за по-нататъшното задълбочено изследване.

Във втора глава „Танцовият фолклор в турската сватбена обредност от Южното Лудогорие” ясно личи практическият опит на Айше Реджеб. Тя последователно и с вещина описва някои от съхранените до днес варианти на игрите и танците, които характеризира като устойчиви. Проследява влиянието на социализма и Възродителния процес върху промените на танцовия фолклор в изследвания район и етнос. Предлага класификация на танците по различни признаци – по функция, брой на изпълнителите, пол, форма и други. Прави съпоставки между старинните традиционни танци и техните съвременни образци.

Трета глава „Съхранение и развитие на турския сватбен фолклор” е особено ценна заради практико-приложната си насоченост. Изследва се ролята на институциите за съхранението и опазването на регионалните традиции, като централна роля за това, разбира се, отрежда на читалището. Изследвани са 15 читалища от разглеждания район.

Анализирана е тяхна дейност, свързана с интерпретацията и популяризирането на сватбения фолклор. Разглежда се ролята на проекта „Живи човешки съкровища” на ЮНЕСКО за опазване на световното нематериално културно наследство и в частност за опазване на традиционната турска сватба от Южното Лудогорие.

Становище:

Дисертационното изследване на тема *„Танцовият фолклор в турската сватба от Южното Лудогорие – история и съвременност”*. се отличава с безспорни и значими изследователски резултати. Това ми дава основание да препоръчам на членовете на уважаемото жури, да присъди на Айше Ибрахимова Реджеб образователната и научна степен „доктор” по професионалното направление „Музикално и танцово изкуство” 8.3, докторска програма „Хореография”.

10 февруари 2019 г.

гр. Благоевград

Изготвил становището:

доц. Георги Гаров